

דף צא.

עין משפט א.

הרמב"ם הל' שבת פכ"ט ה"ז

כִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. לֹקַח כּוֹס שֶׁהוּא מִחֲזִיק רְבִיעִית אוּ
 יֵתֵר וּמְדִיחוּ מִבְּפָנִים וְשׁוֹטְפוּ מִבַּחוּץ וּמְמַלְאֵהוּ יֵין
 וְאוֹחֲזוּ בִימִינוֹ וּמַגְבִּיהוּ מִן הַקְּרָקַע טַפַּח אוּ יֵתֵר וְלֹא
 יִסִּיעַ בְּשִׂמְלָל. וּמְבָרְךְ עַל הַגֶּפֶן וְאַחַר כֶּף מְקַדֵּשׁ. וּמְנַהֵג
 פְּשׁוּט בְּכָל יִשְׂרָאֵל לְקָרוֹת בִּתְחִלָּה פָּרִשֶׁת וְיִכְלוּ וְאַחַר
 כֶּף מְבָרְךְ עַל הַיֵּין וְאַחַר כֶּף מְקַדֵּשׁ וְשׁוֹתֶה מְלֵא לְגִמּוֹ
 וּמְשַׁקֶּה לְכָל בְּנֵי חֲבוּרָה וְאַחַר כֶּף נוֹטֵל יָדָיו וּמְבָרְךְ
 הַמוֹצֵיא וְאוֹכֵל:

שו"ע או"ח סימן רעא פעיף י

י. יא. מקדש על כוס יין מלא שלא יהיה פגום ^ב, וטעון כל מה שטעון
 כוס ברהמ"ז ^ע.

אומר ויכולו בעמידה ^ב ואח"כ גפן וקידוש.

ס. ובלא אפשר, מברך על כוס פגום כמ"ש בסוף סי' קפ"ב. וה"ה אם אינו מלא מותר
 לקדש בו בדיעבד כל שיש בו רביעית, כה"ח אות נ"ו.

ע. כגון מדיחו מבפנים ושוטפו מבחוץ, וממלא יין, ואוחז בימינו, ומגביהו מן הקרקע
 טפח או יותר, ולא יסייע ביד שמאל ועיין בסי' קפ"ב-קפ"ג.

ו. ובשער הכוונות כתב שיש לקבל הכוס מאחר בשתי ידיו משתי ידיו של האחר, ויחזיק
 אותו כנגד החזה ואח"כ יחזיק אותו ביד הימנית בלבד בלי סיוע יד שמאל. שה"כ דף ע'
 ע"א.

ו. צריך למזוג אחר שיאחוז אותו כנגד החזה ואח"כ יתן עיניו בכוס וימזוג בג"פ. ועיין
 בכה"ח אות נ"ח כוונות בזה ע"פ דברי האר"י ז"ל.

פ. שהוא עדות על בריאת העולם, ועדים צריכים מעומד.

ו. ובשער הכוונות כתב דצריך לעמוד בשעת הקידושים. דף ע' ע"ד, ואח"כ יושב וטועם

 את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

הגה: יכול לעמוד בשעת הקידוש^א וטוב לשבת ונוהגים לשבת גם בשעה שאומרים ויכולו רק כשמתחילין עומדין קצת לכבוד השם הרמוז בראשי תיבות של "ויכולו השמים והארץ וכל" וכו'.

הגה: כשמתחיל הקידוש יתן עיניו בנרות^ק, ובשעת הקידוש בכוס של ברכה.

עין משפט ב. הרמב"ם הל' תפילה ונשיאת כפיים פ"ג הי"א

הָיוּ לְפָנָיו שְׁתֵּי תְּפִלוֹת י שָׁל מְנַחָה וְשָׁל מוֹסְפִין מְתַפְּלֵל שָׁל מְנַחָה וְאַחַר כֶּף מְתַפְּלֵל שָׁל מוֹסְפִין. וַיֵּשׁ מִי שְׁמוֹרָה שְׁאִין עוֹשִׂין בְּצָבוֹר כֵּן כְּדֵי שְׁלֹא יִטְעוּ:

מן הכוס.

ויאמר מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר לפני הקידוש ואח"כ לשם יחוד. ועיין בכה"ח אות ס"ג נוסח הקידוש ושאין להוסיף עליו, שיש לומר זכר ליציאת מצרים ומיד ושבת קודשך באהבה וברצון בלי התוספת כי בנו בחרת כי זו טעות, וכן יש להתחיל "יום הששי ויכולו", כדי להשלים ע"ב תיבות.

צ. אך לטעום רק מיושב דאין ראוי לת"ח לשנות מעומד, כה"ח אות ס"ד. ועיין בכה"ח טעם מדוע אין אומרים זמן בקידוש שבת.

ק. כי ב' פעמים נר עולה ת"ק והוא רפואה לפסיעה גסה שנוטלת אחד מת"ק ממאור עיניו של אדם, ד"מ בשם המהרי"ל. ובטור כתב שיש ליתן מהיין על העין והיא רפואה, אך בסי" שכת"ח מבואר דאסור לעשות כן בשבת משום רפואה. אך הר"ן ורש"י כתבו דשתיית היין מקידוש הוי רפואה, מ"א ס"ק כ"ד.

ר. כסף משנה: היו לפניו שתי תפלות כו'. ברייתא פרק תפלת השחר (דף כ"ז). פלוגתא דת"ק ורבי יהודה ופסק רבי יוחנן כת"ק, והכריח ה"ר יונה דמנחה הנזכרת כאן היינו מנחה גדולה וכבר הוקשה לפוסקים ז"ל מה שהיו נוהגים ביה"כ שאחר שהגיע זמן המנחה היו מתפללים מוסף קודם. וכתבו ה"ר יונה והרא"ש ז"ל דהא דהיו לפניו שתי תפלות היינו דוקא שרוצה להתפלל מיד שתיהן כגון שרוצה ליכנס לסעודה גדולה וא"א לו ליכנס עד שיתפלל הילכך תפלת המנחה שהיא תדירה וגם עיקר זמנה אז קודמת אבל אם אינו צריך עתה להתפלל תפלת המנחה יכול להקדים תפלת המוספים. ומ"ש רבינו ויש מי שמורה וכו' הוא להנצל מקושיא זו של יה"כ דכיון דבצבור הוא אין עושין כן כדי שלא יטעו ויבא איזה יחיד מהם ביום אחר קודם שתגיע זמן המנחה להתפלל תפלת המנחה ואח"כ תפלת

שו"ע אר"ה סימן רפו פעי ד

ה. ה. היו לפניו ב' תפלות של מנחה ושל מוסף שעדיין לא התפלל כגון שאיחר מלהתפלל עד שש שעות ומחצה שהוא זמן מנחה, צריך להתפלל של מנחה תחלה **ש** ואח"כ של מוסף.

הגה: ואם הקדים של מוסף יצא.

ה. ו. י"א דמתפלל מנחה היינו שצריך להתפלל שתיהן כגון שרוצה לאכול ואסור לו לאכול עד שיתפלל מנחה כי הגיע זמנה **ת**, אבל אם אינו צריך עכשיו לאכול ואינו חייב במנחה מיד, יכול להקדים מוסף.

הגה: מ"מ אם הגיע זמן מנחה קטנה יתפלל מנחה תחלה.

ה. ז. יש מי שהורה שאין עושין כן בצבור **א** להקדים מנחה למוסף, כדי שלא יטעו.

המוספין. והנכון לקצר בפיוטים בתפילת השחר ולכוין להתחיל להתפלל תפלת המוספין קודם שיגיע זמן מנחה גדולה וכן אנו נוהגים:

ש. שהיא תדירה ותדיר קודם, לבוש. ואף שבסי' רל"ב פסק דאין להתפלל לכתחלה מנחה גדולה, י"ל כאן כיון שצריך להתפלל מוסף צריך להקדים מנחה כיון שזמנה הוא, מ"א ס"ק ג'.

ת. והיום שסומכין על קריאת הגבאי לביהכנ"ס א"צ להתפלל מקודם מנחה תחלה, מ"א ס"ק ג'.

א. אבל ביחיד לעולם מקדים מנחה כסברא ראשונה, אך לפי דברי האר"י ז"ל יש לפסוק כסברא השניה ותפלת מוסף לעולם קודם מנחה אפי' ביחיד אם אינו רוצה לאכול קודם מוסף, כה"ח אות ל"ו.

עין משפט ג. הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ט ה"ג

עבר או שְׁכַח וְשָׁחַט אֶת שְׂאִינוֹ תְּדִיר = או הפָּחוֹת
בְּקִדְשָׁה תְּחִלָּה מִקְרִיבוֹ וְאַחַר כֶּן שֹׁחֵט אֶת הַתְּדִיר או
אֶת הַמִּקְדָּשׁ:

עין משפט ד.ה. הרמב"ם הל' קרבן פסח פ"א ה"ד

שְׁחִיטַת הַפֶּסַח אַחַר חֲצוֹת ג'. וְאִם שָׁחַטוּ קֹדֶם חֲצוֹת
פְּסוּל. וְאִין שֹׁחֲטִין אוֹתוֹ אֶלָּא אַחַר תְּמִיד שֶׁל בֵּין
הָעֶרְבִים. אַחַר שֶׁמִּקְטִירִין קְטֹרֶת שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים וְאַחַר
שְׁמִיטֵיבֵין אֶת הַנֵּרוֹת מִתְחִלִּין לְשַׁחֵט אֶת הַפְּסָחִים עַד
סוֹף הַיּוֹם. וְאִם שָׁחַטוּ אַחַר חֲצוֹת קֹדֶם תְּמִיד שֶׁל בֵּין
הָעֶרְבִים כָּשֶׁר וְיִהְיֶה אֶחָד מִמָּרֶס בְּדָם הַפֶּסַח עַד שֶׁיִּזְרַק
דָּם הַתְּמִיד וְאַחַר כֶּן יִזְרַק דָּם הַפֶּסַח אַחֲרָיו. וְאִם נִזְרַק
דָּם הַפֶּסַח קֹדֶם דָּם הַתְּמִיד כָּשֶׁר:

ב. כסף משנה: ומ"ש עבר או שכח ושחט את שאינו תדיר וכו'. שם (דף צ') בעיא בשחט את שאינו תדיר תחלה ומשמע דאיפשיטא ולמד רבינו ממנו לשחט את הפחות בקדושה תחלה:

ג. כסף משנה: שחיטת הפסח אחר חצות וכו' ואם שחטו אחר חצות קודם תמיד של בין הערבים כשר וכו' עד ואם נזרק דם הפסח קודם דם התמיד כשר. משנה בפרק תמיד נשחט (דף ס"א). ומ"ש אחר שמקטירים קטרת של בין הערבים ואחר שמטיבין את הנרות. בפרק תמיד נשחט (דף נ"ט) פלוגתא דברייתות ופסק כברייתא דקתני הכי משום דמשמע התם דמסתבר טעמא:

עין משפט ו.

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פט"ז הי"ד

מי שְׁנָדַר או הִתְנַדֵּב שְׁמֵן כִּיצַד עוֹשִׂין בוּ ד. קוֹמֵץ מִמֶּנּוּ
 קוֹמֵץ וְנוֹתֵן עָלָיו מֶלֶח וְזוֹרְקוֹ עַל גְּבֵי הָאֲשִׁים וְהַשְּׂאֵר
 נֶאֱכָל לַפְּהִינִים כְּשִׁירֵי מְנַחֹת. וְכִיצַד עוֹשִׂין בֵּינָן הַבָּא
 בְּפָנָי עֲצָמוֹ. נוֹתֵן עָלָיו מֶלֶח וּמְנַסְכוֹ כְּלוֹ עַל גְּבֵי הַשְּׂתִיתִין
 כְּכֹל הַנִּסְכִּים. וְהִלְבוֹנָה הַבָּאָה בְּפָנָי עֲצָמָה נוֹתֵן עָלֶיהָ
 מֶלֶח וְכֹלָה לְאֲשִׁים:

ד. כסף משנה: מי שנדר או התנדב שמן כיצד עושין בו וכו'. בפ' כל התדיר (זבחים צ"א):
 אמר שמואל לדברי האומר מתנדבין שמן קומצו ושיריו נאכלים ופירשו"י קומצו
 ומקטיר הקומץ. ומ"ש ונותן עליו מלח. מתבאר מתוך מ"ש בספ"ה מהל' איסורי מזבח:
 וכיצד עושין ביין הבא בפני עצמו נותן עליו מלח. קשיא לי שכתב בספ"ה מהל' איסורי מזבח
 שאין לך דבר שקרב למזבח בלא מלח חוץ מיין הנסכים והדם והעצים וי"ל דביין הנסכים
 דוקא קאמר והכא ביין הבא בנדבה. ומ"ש ומנסכו כולו וכו'. בס"פ כל התדיר תניא דיין
 הבא בנדבה כולו לספלים ויש לתמוה על זה דהא גרסינן התם אמר שמואל המתנדב יין
 מביא ומזלפו על גבי האשים דאמר קרא ויין לנסך תקריב אשה ריח ניחוח והא קא מכבה
 ומסיק דסבר לה כר"ש דאמר דבר שאין מתכוין מותר וההיא ברייתא דלספלים כר' יהודה
 וקשה כיון דקי"ל כר"ש אמאי לא פסק כשמואל. וי"ל שטעמו מדאמרינן בפרק אלו מנחות
 (דף ע"ד): גבי הא דתנן בזה יפה כח מזבח לאפוקי מדשמואל דאמר המתנדב יין מביאו
 ומזלפו על גבי האשים וכיון דסתם מתני' מפקא מדשמואל לית הלכתא כוותיה. וא"ת סוף
 סוף כיון דקי"ל דבר שאין מתכוין מותר קשיא הלכתא אהלכתא י"ל דההיא ברייתא דאמרה
 שאם אתה אומר לאשים איכא לא תכבה היינו לתת טענה אליבא דר' יהודה למה לא יהא
 על גבי האשים ולרווחא דמילתא אמר הכי אבל לפי האמת בלאו ההיא טענה קבלה היתה
 ביד האומר לספלים שכך היתה מצותה והיינו דבאידיך ברייתא קתני סתם יין בדברי ר"ע
 לספלים בלא שום טענה. והר"י קורקוס ז"ל תירץ שרבינו סובר דהוי פסיק רישיה שא"א
 שיזלף א"כ יכבה וכמו שאמרו שם בכרייתא או אינו אלא לאשים אמרת לא יכבה ומה
 שהעמידו שם כר' יהודה היינו מקמי דתיקום לן דמודה ר"ש בפסיק רישיה אבל בתר
 דאסיקנא דמודה וליתא לדשמואל וברייתא אפי' לר"ש ויש סיוע לדברי רבינו ממה שמצינו
 ר"ע בהגוזל דסבר כר"ש ואיהו אמר לספלים ע"כ משום דפסיק רישיה הוא עכ"ל: והלבונה
 הבאה בפני עצמה נותן עליה מלח. מתבאר מתוך מ"ש בספ"ה מהל' איסורי מזבח. ומ"ש
 וכולה לאשים. פשוט הוא דהא אינה ראויה לאכילה:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ז.

הרמב"ם הל' מחוסרי כפרה פ"ד ה"ב

נְתַאֲחַר וְלֹא גִלַּח בְּשִׁבְעֵי הַיּוֹם וְגִלַּח בְּשִׁמְיָנִי אוֹ אַחַר כִּפָּה
יָמִים בַּיּוֹם שִׁיגִלַּח יִטְבַּל וַיַּעֲרִיב שְׂמֵשׁוֹ וּלְמַחֵר יָבִיא

ה. כסף משנה: נתאחר ולא גילח בשביעי וכו'. פשוט הוא במשנה פ' ג' מינין (דף מ"ד): כיצד עושין לו וכו' המצורע עומד חוץ לעזרת ישראל. מפני שהוא מחוסר כפורים ותנן בפירקא קמא דכלים שמחוסר כפורים אסור ליכנס לעזרת ישראל. ומה שכתב כנגד פתח מזרחית באסקופת שער ניקנור ופניו למערב. בתורת כהנים על פסוק והעמיד הכהן המטהר לפני ה' פתח אהל מועד מעמידן בשער ניקנור אחוריהם למזרח ופניהם למערב: ושם עומדים כל מחוסרי כפרה וכו'. בפ"ק דסוטה (דף ח') אהא דתנן שעל פתח שער ניקנור משקין את הסוטות ומטהרים את היולדות ואת המצורעים בשלמא סוטות וכו' ומצורעים דכתיב לפני ה' אלא יולדות מ"ט [אילימא] משום דאתיין וקיימין אקרבנייהו וכו' א"ה זבין וזבות נמי ומשני אה"נ ותנא חדא מינייהו נקט: והכהן לוקח אשם של מצורע וכו'. מפורש בתורה. ומ"ש ואם הניף זה בפני עצמו וזה בפני עצמו יצא. בת"כ דריש לה מדכתיב אותו לאשם: ומ"ש ואח"כ מביא את האשם של מצורע עד הפתח ומכניס שתי ידיו לעזרה וסומך שתי ידיו עליו ושוחטין אותו מיד ומקבלים שני כהנים את דמו אחד מקבל בכלי וכו'. בסוף נגעים: וכתב הראב"ד ואח"כ מביא א"א אין כאן אח"כ וכו'. וז"ל התוספתא פ"ה דנגעים מביא אשמו ולוגו בידו ומעמידו בשער ניקנור והכהן עומד מבפנים ומצורע מבחוץ ומצורע מניח ידו תחת ידו של כבש והכהן מניח ידו על המצורע ומוליך ומביא מעלה ומוריד וסומך שתי ידיו עליו ונכנס ושוחטו בצפון כל הסמיכות שבמקדש תיכף שחיטה חוץ מזו שהיתה בשער ניקנור עכ"ל התוספתא. והראב"ד דייק מדקתני ומוליך ומביא מעלה ומוריד וסומך והדר קתני ונכנס ושוחטו משמע דבמקום שמניף שם היה סומך ותו מדקתני כל הסמיכות שבמקדש תיכף שחיטה חוץ מזו שהיתה בשער ניקנור משמע שהסמיכה היתה תיכף לתנופה במקום שהיה מניף ואח"כ היה הכהן נוטל האשם ממקום התנופה ונכנס ושוחטו בצפון. ולרבינו י"ל דהא לא מכרעא אע"פ שסמכה סמיכה לתנופה לאו למימרא שיהיה במקומה דמסתמא כל שאנו יכולים לסמוך סמיכה לשחיטה יש לנו לעשות ומי הכריחנו להדחיק בזו והא דקתני כל הסמיכות שבמקדש תיכף שחיטה חוץ מזו היינו לומר שבשאר הקרבנות בעל הקרבן נכנס בעזרה ובמקום שרוצים לשחוט הקרבן שם סומך ותיכף שוחט שם וכאן א"א לעשות כן מפני שאין המצורע יכול ליכנס בעזרה אלא מכניס ידיו לעזרה לחלל השער וסומך שם והכהן מוליך האשם משם לצפון העזרה ושוחט שם והיינו דקתני ונכנס ושוחטו בצפון כלומר נכנס מפתח העזרה לצפון הרי שסמיכה זו מרוחקת קצת מהשחיטה ומשמע שהתנופה היתה חוץ לעזרה ודבר תימה הוא. אבל מדקדוק לשון רבינו נראה שבפנים היה מניפו הכהן לבדו ואח"כ מביאו לפתח העזרה כדי שיסמוך עליו המצורע אבל ק"ל דקתני בתוספתא שהמצורע היה מניף עם הכהן וצ"ע. והר"י קורקוס ז"ל כתב שדעת רבינו דכיון שבפרק כל הפסולים (דף ל"ג) הביאו תוספתא זו ופריך מינה

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

**קִרְבָּנוֹתָיו אַחַר שֵׁיטְבַל פַּעַם שְׁנֵיָה כָּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. כִּי־צַד
עוֹשֵׂינָ לּוֹ. הַמְצָרֵעַ עוֹמֵד חוּץ לְעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד פֶּתַח**

למ"ד ביאה במקצת לא שמה ביאה וא"כ ליעייל ידיה ולסמוך וישחטו אותו שם פי' אלא שהיו צריכים להוציא האשם מן העזרה ולחזור ולהכניסו ומשני דקסבר האי תנא שאין אותו מקום כשר לשחיטה והיה צריך להכניסו לפניו ולא הוי תיכף לסמיכה, נראה מכאן דרישא דקתני בתנופת מצורע מניח ידו לאו מתרצתא היא דהא בתנופה לפני ה' בעינן וא"כ הרי כאן ביאה במקצת ע"כ. אלא ודאי נראה מכאן דבתנופה לא חיישינן ואין בה הכנסת יד אלא כהן מניף במקום שמניף השאר ואח"כ מוציאו בפתח לסמוך וגם כיון שהקשו ליעייל ידיה ולסמוך ויהיה תיכף נראה שאין שם הכנסת יד אלא לסמיכה מפני התכיפה אבל תנופה כהן לבדו מניף כי אין לחוש בה לתכיפה וגם תנופה יכול הכהן להניף בשביל הבעלים כמו שמצינו בכמה מקומות שהקפידו על הסמיכה ולא הקפידו על התנופה אף אם לא תהיה בבעלים והרי השולח חטאתו כהן מניף על ידו לכך לא הצריכו בה להכניס ידו כמו בסמיכה וקרא דתנופה לא קאמר אלא כהן וגם דכיון דכתיב לפני ה' צריך שיניף במקום שמניף שאר תנופות ואע"פ שבתוספתא אמרו שסמיכה זו לא היה תיכף לה שחיטה כבר אמרו בפרק כל הפסולים דלמ"ד ביאה במקצת לא שמה ביאה מעייל ידיה וסומך להיות תיכף השחיטה ככל הסמיכות שהקפידה תורה על התכיפה בהם אך לא לדעת ר"י בר"י שסובר שאין המקום כשר לשחיטת קדשי קדשים וכבר נתבאר בהל' בית הבחירה לדעת רבינו שעד שער מזרחי שהוא שער ניקנור כשר לשחיטת קדשי קדשים והכל נקרא צפון גם נתבאר בהל' ביאת המקדש דביאה במקצת לא שמה ביאה וכיון שכן ה"ז מכניס ידיו וסומך כמ"ש כאן ושוחטין שם דתיכף לסמיכה שחיטה ככל הסמיכות עכ"ל. ומ"ש הראב"ד כמו שהגהתי למעלה הוא מ"ש אין כאן אח"כ. ומ"ש ואחד בידו הימנית ומערה לידו השמאלית וכו' עד פסל. בתוספתא פ"ק דזבחים והר"י קורקוס ז"ל כתב דאיתא בתוספתא (פרק בתרא) דנגעים זה שקיבל בכלי מקבל בימין וזה שקיבל ביד מקבל בשמאל ואם שינה פסל וזה הפך ממה שכתב רבינו ונדחק בפירושה דמאי דקתני זה שקיבל ביד מקבל בשמאל היינו לומר שמקבל בשמאל מן הימין שקבל בה מהבהמה ואם שינה שקיבל מן הבהמה פסל: הכהן שקיבל מקצת הדם בכלי וכו' עד ואם לא נתן לא כיפר. הכל בסוף נגעים. ומ"ש ואם נתן על השמאל לא יצא. שם דלא כר"ש. ומ"ש ויוצק לתוך כפו של חבירו השמאלית וכן מ"ש וטובל אצבעו הימנית. בסוף נגעים. ומ"ש על כל הזיה טבילת אצבע בשמן. בת"כ. ומ"ש ואם הזה ולא כיון כנגד בית קדשי קדשים כשירות. נראה דהיינו מדתני' בתוספתא פ"ק דזבחים הזיות שבמצורע שהזן שלא לשמן שאינם מכוונות הרי אלו כשירות. ומה שכתב ואח"כ יבא אצל מצורע וכו' ואם לא נתן לא כיפר. בפרק בתרא דנגעים אם נתן כיפר ואם לא נתן לא כיפר דברי ר"ע ר"י בן נורי אומר שיירי מצוה הן בין שנתן בין שלא נתן כיפר ומעלין עליו כאילו לא כיפר ומייתי לה בריש זבחים (דף י'): ומפרש לה. ומה שכתב ושאר הלוג מתחלק לכהנים. משנה בס"פ כל התדיר (דף צ"א):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

מְזַרְחִית בְּאַסְקַפַּת שֶׁעַר נִיקְנוֹר וּפְנֵיו לְמַעַרְב וְשֵׁם
 עוֹמְדִים כָּל מְחֻסְרֵי כַּפָּרָה בְּעֵת שְׁמִטְהָרִין אוֹתָן וְשֵׁם
 מִשְׁקִין אֶת הַסּוֹטוֹת. וְהִכְהִין לוֹקַח אֲשֶׁם שֶׁל מְצָרַע
 כְּשֶׁהוּא חַי וּמְנִיפוֹ עִם לוג הַשֶּׁמֶן בַּמְזֻרַח כְּדָרָךְ כָּל
 הַתְּנוּפוֹת. וְאִם הִנִּיף זֶה בְּפָנָיו עֲצָמוֹ וְזֶה בְּפָנָיו עֲצָמוֹ יֵצֵא.
 וְאַחַר כֵּן מְבִיא אֶת הָאֲשֶׁם שֶׁל מְצָרַע עַד הַפֶּתַח וּמְכַנִּים
 שְׁתֵּי יָדָיו לְעִזָּרָה וְסוֹמֵךְ עָלָיו וְשׁוֹחֲטִין אוֹתוֹ מִיָּד.
 וּמְקַבְּלִין שְׁנֵי כֹהֲנִים אֶת דָּמוֹ. אֶחָד מְקַבֵּל בְּכָלִי וְזוֹרְקוֹ
 עַל גְּבִי הַמְּזֻבַּח וְאֶחָד בְּיָדוֹ הַיְמָנִית וּמְעָרָה לְיָדוֹ
 הַשְּׂמָאלִית וּמִזָּה בְּאַצְבָּעוֹ הַיְמָנִית. וְאִם שָׁנָה וְקַבֵּל
 בְּשִׂמְאֵל תְּחַלָּה פָּסֵל. הִכְהִין שְׁקַבֵּל מִקְצַת הַדָּם בְּכָלִי
 מוֹלִיכּוֹ וְזוֹרְקוֹ עַל הַמְּזֻבַּח תְּחַלָּה. וְאַחַר כֵּן יָבֹא הַכֹּהֵן
 שְׁקַבֵּל הַדָּם בְּכַפּוֹ אֶצֶל הַמְּצָרַע. הִכְהִין מִבְּפָנָיו וְהַמְּצָרַע
 מִבַּחוּץ. וּמְכַנִּים הַמְּצָרַע רֹאשׁוֹ וְנוֹתֵן הַכֹּהֵן מִן הַדָּם
 שְׁבֻכָּפוֹ עַל תְּנוּף אֲזָנוֹ הַיְמָנִית. וְאַחַר כֵּן יְכַנִּים יָדוֹ
 הַיְמָנִית וְיִתֵּן עַל בִּהֵן יָדוֹ וְאַחַר כֵּן יְכַנִּים רַגְלוֹ הַיְמָנִית
 וְיִתֵּן עַל בִּהֵן רַגְלוֹ וְאִם נָתַן עַל הַשְּׂמָאל לֹא יֵצֵא. וְאַחַר
 כֵּן יִקְרִיב חֲטָאתוֹ וְעוֹלָתוֹ. וְאַחַר שְׁיִתֵּן הַדָּם עַל הַבְּהוֹנוֹת
 נוֹטֵל הַכֹּהֵן מִלּוּג הַשֶּׁמֶן וְיוֹצֵק לְתוֹךְ כַּפּוֹ שֶׁל חֵבְרוֹ
 הַשְּׂמָאלִית וְאִם יֵצֵק לְתוֹךְ כַּף עֲצָמוֹ יֵצֵא. וְטוֹבֵל אֶצְבָּעוֹ
 הַיְמָנִית בַּשֶּׁמֶן שְׁבֻכָּפוֹ וּמִזָּה שְׁבַע פְּעָמִים כְּנֹגֵד בֵּית קֹדֶשׁ
 הַקְּדוּשִׁים עַל כָּל הַזֵּיזָה טְבִילַת אֶצְבַּע בַּשֶּׁמֶן. וְאִם הִזָּה

 את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

וְלֹא כִּיּוֹן כְּפָנֶיךָ בֵּית קֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים כְּשֵׁרוֹת. וְאַחַר כֵּן יָבוֹא
 יֵאָצֵל הַמִּצְרָע וַיִּתֵּן מִן הַשֶּׁמֶן עַל מְקוֹם דָּם הָאֲשֶׁם בְּתֵנוּף.
 אֵזֶן וּבִהֶן יָדוֹ וּבִהֶן רַגְלוֹ. וְהֵנוּתֵר מִן הַשֶּׁמֶן שְׂבֻכָּפוֹ יִתְּנוּ
 עַל רֹאשׁ הַמִּתְטֵּהר וְאִם לֹא נָתַן לֹא כִּפּוּר. וְשָׂאֵר הַלֹּג
 מִתְחַלֵּק לַכֹּהֲנִים:

עין משפט ז. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ב ה"ט

כָּל הַמִּנְחוֹת הַקְּרִיבוֹת לְגִבֵּי הַמִּזְבֵּחַ נִקְמְצוֹת וּמִקְטִיר
 הַקֹּמֵץ כָּלוּ עַל גִּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ וְהַשָּׂאֵר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים חוּץ
 מִמִּנְחַת זִכְרֵי כֹהֵנָה שְׂאִינָה נִקְמְצָת אֲלָא מִקְטִירֵין אוֹתָהּ
 כָּלָה שְׂנֵאָמַר 'וְכָל מִנְחַת כֹּהֵן' וְגו'. הָא לְמַדַּת שְׂמִנְחַת
 חֲנוּף וְהַחֲבִיתִין וְכֵהֵן שְׂהִבִּיא מִנְחַת חוּטָא אוּ מִנְחַת
 נְדָבָה כְּלָן נִשְׂרָפוֹת עַל גִּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ וְאֵינָן נִקְמְצוֹת:

עין משפט ס. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ו ה"ד

מִי שֶׁנִּדְרָה אוּ הִתְנַדֵּב שֶׁמֶן כִּיצַד עוֹשִׂין בּוֹ. קוֹמֵץ מִמֶּנּוּ
 קוֹמֵץ וְנוֹתֵן עָלָיו מֶלֶח וְזוֹרְקוֹ עַל גִּבֵּי הָאֲשִׁים וְהַשָּׂאֵר

ו. כסף משנה: כל המנחות הקריבות לגבי המזבח נקמצות וכו'. ר"פ (דף ע"ב) אלו מנחות
 נקמצות ושיריהם לכהנים מנחת הסלת והמחבת והמרחשת וכו'. ומ"ש חוץ ממנחת זכרי
 כהונה וכו'. שם ומקרא מלא הוא. ודקדק רבינו לכתוב זכרי כהונה משום דמנחת כהנת
 נאכלת כמו ששינונו בפרק היה נוטל סוטה (דף כ"ג). ומה שכתב רבינו הא למדת וכו'. לאפוקי
 מרבי שמעון דאמר בפרק אלו מנחות מנחת חוטא של כהנים נקמצת:

ז. כסף משנה: מי שנדר או התנדב שמן כיצד עושין בו וכו'. בפ' כל התדיר (זבחים צ"א):
 אמר שמואל לדברי האומר מתנדבין שמן קומצו ושיריו נאכלים ופירש"י קומצו ומקטיר
 הקומץ. ומ"ש ונותן עליו מלח. מתבאר מתוך מ"ש בספ"ה מהל' איסורי מזבח: וכיצד עושין
 ביין הבא בפני עצמו נותן עליו מלח. קשיא לי שכתב בספ"ה מהל' איסורי מזבח שאין לך

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

נֶאֱכָל לַפְּהִנִּים כְּשִׁירֵי מִנְחֹת. וְכִיצַד עוֹשִׂין בֵּינָן הַבָּא
 בְּפָנָי עֲצָמוֹ. נוֹתֵן עָלָיו מֶלֶח וּמְנַסְכוּ כָּלוּ עַל גְּבֵי הַשִּׁיתִין
 כָּכָל הַנְּסָכִים. וְהֶלְבֹנָה הַבָּאָה בְּפָנָי עֲצָמָה נוֹתֵן עָלֶיהָ
 מֶלֶח וְכֻלָּה לְאֲשִׁים:

דף צא:

עין משפט א.ב. הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פט"ז הי"ד
 עין לעיל דף צא. עין משפט ו

דבר שקרב למזבח בלא מלח חוץ מיין הנסכים והדם והעצים וי"ל דביין הנסכים דוקא
 קאמר והכא ביין הבא בנדבה. ומ"ש ומנסכו כולו וכו'. בס"פ כל התדיר תניא דיין הבא
 בנדבה כולו לספלים ויש לתמוה על זה דהא גרסינן התם אמר שמואל המתנדב יין מביא
 ומזלפו על גבי האשים דאמר קרא ויין לנסך תקריב אשה ריח ניחוח והא קא מכבה ומוסיק
 דסבר לה כר"ש דאמר דבר שאין מתכוין מותר וההיא ברייתא דלספלים כר' יהודה וקשה
 כיון דקי"ל כר"ש אמאי לא פסק כשמואל. וי"ל שטעמו מדאמרינן בפרק אלו מנחות (דף
 ע"ד:) גבי הא דתנן בזה יפה כח מזבח לאפוקי מדשמואל דאמר המתנדב יין מביאו ומזלפו
 על גבי האשים וכיון דסתם מתני' מפקא מדשמואל לית הלכתא כוותיה. וא"ת סוף סוף
 כיון דקי"ל דבר שאין מתכוין מותר קשיא הלכתא אהלכתא י"ל דההיא ברייתא דאמרה
 שאם אתה אומר לאשים איכא לא תכבה היינו לתת טענה אליבא דר' יהודה למה לא יהא
 על גבי האשים ולרווחא דמילתא אמר הכי אבל לפי האמת בלאו ההיא טענה קבלה היתה
 ביד האומר לספלים שכך היתה מצותה והיינו דבאידיך ברייתא קתני סתם יין בדברי ר"ע
 לספלים בלא שום טענה. והר"י קורקוס ז"ל תירץ שרבינו סובר דהוי פסיק רישיה שא"א
 שיזלף אא"כ יכבה וכמו שאמרו שם בברייתא או אינו אלא לאשים אמרת לא יכבה ומה
 שהעמידו שם כר' יהודה היינו מקמי דתיקום לן דמודה ר"ש בפסיק רישיה אבל בתר
 דאסיקנא דמודה וליתא לדשמואל וברייתא אפי' לר"ש ויש סיוע לדברי רבינו ממה שמצינו
 ר"ע בהגוזל דסבר כר"ש ואיהו אמר לספלים ע"כ משום דפסיק רישיה הוא עכ"ל: והלכונה
 הבאה בפני עצמה נותן עליה מלח. מתבאר מתוך מ"ש בספ"ה מהל' איסורי מזבח. ומ"ש
 וכולה לאשים. פשוט הוא דהא אינה ראויה לאכילה:

עין משפט ג.

הרמב"ם הל' מעשה הקרבנות פי"ז י"ד

נדר חמשה לוגין אומרין לו השלם ששה ח שְהִירִי קִבְעָן
 לְקִרְבָּן. אָבֵל אִם נָדַר לֹוג או שְׁנַיִם פֶּטוּר שְהִירִי אֵינָן
 רְאוּיִין כָּלֵל לֹא הֵן וְלֹא מְקַצְתָּן. וְאֵין מְתַנַּדְבִין וְלֹא
 נוֹדְרִין פְּחוֹת מְלוּג שְׁמֹן. שְׂאִין לָךְ מְנַחָה פְּחוֹתָהּ מֵעֲשָׂרוֹן
 וְהִיא צְרִיכָה לֹוג אֶחָד שְׁמֹן:

עין משפט ד.

הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ב ה"ו

המכבה אש המזבח לוקה ט שְׁנֵאמַר 'לֹא תִכְבֶּה'. אֶפְלוּ
 גִּחְלַת אַחַת וְאֶפְלוּ הוֹרִידָהּ מֵעַל הַמְזִבְחַ וְכִבָּה לֹוקָה.
 אָבֵל אִשׁ מִחַתָּה וְאִשׁ מְנוֹרָה שְׁהִכִּינָה בַּמְזִבְחַ לְהִדְלִיק
 מְמַנָּה אֶף עַל פִּי שְׁכֵבָה אוֹתָן בְּרֹאשׁ הַמְזִבְחַ פֶּטוּר שְהִירִי
 נִתְקָה לְמִצּוֹה אַחֲרַת וְאֵין אֲנִי קוֹרֵא בָהֶן אִשׁ הַמְזִבְחַ:

ח. כסף משנה: ומ"ש נדר ה' לוגין אומרים לו השלם ששה וכו'. בס"פ המנחות (דף ק"ד)
 איבעיא להו יש קבע לנסכים או אין קבע לנסכים ה"ד כגון דאייתי חמשה אי אמרת
 אין קבע לנסכים משיך ומקריב ארבעה מינייהו דחזי לאיל ואידך הוי נדבה ומשמע התם
 דבעיין לא איפשיטא ופסקה רבינו לחומרא. ומ"ש אבל אם נדר לוג או ב' פטור. הכי משמע
 שם בברייתא דקתני שמתנדבין [נסכים וכמה] שלשה לוגין וכו' יכול יפחות ת"ל ככה: ואין
 מתנדבים ולא נודרים פחות מלוג שמן וכו'. מפורש בגמרא אצל דין שיבא בסמוך ואלבא
 דתנא קמא:

ט. כסף משנה: המכבה אש המזבח לוקה וכו' אפילו גחלת אחת ואפי' הורידה מעל המזבח
 וכבה לוקה. מימרא בס"פ כל התדיר (דף צ"א). ומ"ש אבל אש מחתה ואש מנורה וכו'.
 בס"פ טרף בקלפי (דף מ"ו): אתמר המכבה אש מחתה ומנורה אביי אמר חייב רבא אמר
 פטור ואמרין בלישנא בתרא דאחתיה אארעא וכבייה דכ"ע ל"פ דפטור כי פליגי דכבייה
 בראשו של מזבח וידוע דהלכה כרבא:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ה.

הרמב"ם הל' שבת פי"ב ה"ב

המכבה כל שהוא חיב. אחד המכבה את הנר ואחד המכבה את הגחלת של עץ. אבל המכבה גחלת של מתכת פטור. ואם נתכוון לצרף חיב. שכן לוטשי הברזל עושים מחמים את הברזל עד שיעשה גחלת ומכבין אותו במים כדי לחסמו. וזהו לצרף שהעושה אותו חיב והוא תולדת מכבה. ומתר לכבות גחלת של מתכת ברשות הרבים כדי שלא יזקו בה רבים. הנותן שמן לתוך הנר הדולק חיב משום מבעיר. והמסתפק מן השמן שבנר חיב משום מכבה:

שו"ע או"ח סימן שלד סעיף כז

ל. גחלת המונחת במקום שרבים ניזוקים בה יכול לכבותה בין אם היא של מתכת בין אם היא של עץ, ולהרמב"ם אסור בשל עץ.

א. כסף משנה: המכבה כו' ואם נתכוין לצרף חיב. כתב הרמ"ך תימה אם צירוף מן התורה היכא מותר לכבות גחלת של מתכת הא הוי פסיק רישיה ובגמרא לא אמרו כ"א אסור אבל לא אמרו חיב ובפרק אמר להם הממונה (יומא ל"ד.) מפורש בהדיא דצירוף דרבנן הוא, עכ"ל:

ב. לפי שהיא משאצ"ל דאינו אלא איסור מדרבנן, ובמקום היזק דרבים לא גזרו, ולהרמב"ם דמחייב במלאכה שאצ"ל אסור בשל עץ אבל בשל מתכת גם לרמב"ם אינו אסור אלא מדרבנן כי לא יכול לבוא לידי מלאכה שצריכה לגופה, כה"ח אות קנ"ד. ודעת השו"ע דלא כרמב"ם רק לחוש לזה.